

Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

Opstarten van community service learning

Lerarenopleiding Odisee

Steven Audenaert

Hadewijch De Doncker

Het begint bij onszelf

Onlangs keek ik op de televisie naar een aflevering van 'op één' met Kobe Ilsen. Het onderwijs in België werd (zeer beknopt in mijn ogen) vergeleken met het 'beste' onderwijs ter wereld, nl. het onderwijs in Singapore, en het 'slechtste' onderwijs ter wereld, nl. het onderwijs in Benin, Afrika. Conclusie? We scoren heel hoog en staan in de top 5! Is er een woord gezegd geweest over de gelijkheid in ons onderwijssysteem? Het antwoord is: neen. We hebben het meest ongelijke onderwijssysteem van de OESO - landen volgens het PISA - onderzoek². Dit heeft me wakker geschud. Al snel begon ik me af te vragen wat de oorzaken hiervan zijn. Tijdens les 3 kregen we hierop een antwoord door de oorzaken te bespreken die werden toegelicht in de 'diversiteitsbarometer'³. Ook op een website over duurzaam onderwijs stonden de oorzaken netjes opgelijst.⁴ Om de kloof in schoolprestaties te kunnen verkleinen moeten er veranderingen komen in het hele systeem. Dit begint bij onszelf: de leerkrachten. We moeten ons ten eerste...

Martha Nussbaum (2016)

“De universiteiten hebben een cruciale rol in het vormgeven van de maatschappij van morgen. De kloof tussen de persoonlijke, op het eigenbelang gerichte emoties en de ruimere gemeenschap kunnen we leren te overbruggen door een opvoeding van de emoties, zodat mensen hun lot herkennen in dat van de anderen en gevoelens van medeleven ontwikkelen ook voor mensen die ze niet kennen.”

CSL in lerarenopleiding: waarom?

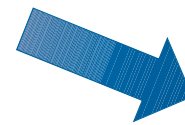
- Missie: maatschappelijk verantwoordelijke leerkrachten opleiden: gelijke onderwijskansen voor alle IIn.

- Succesvol onderwijs?

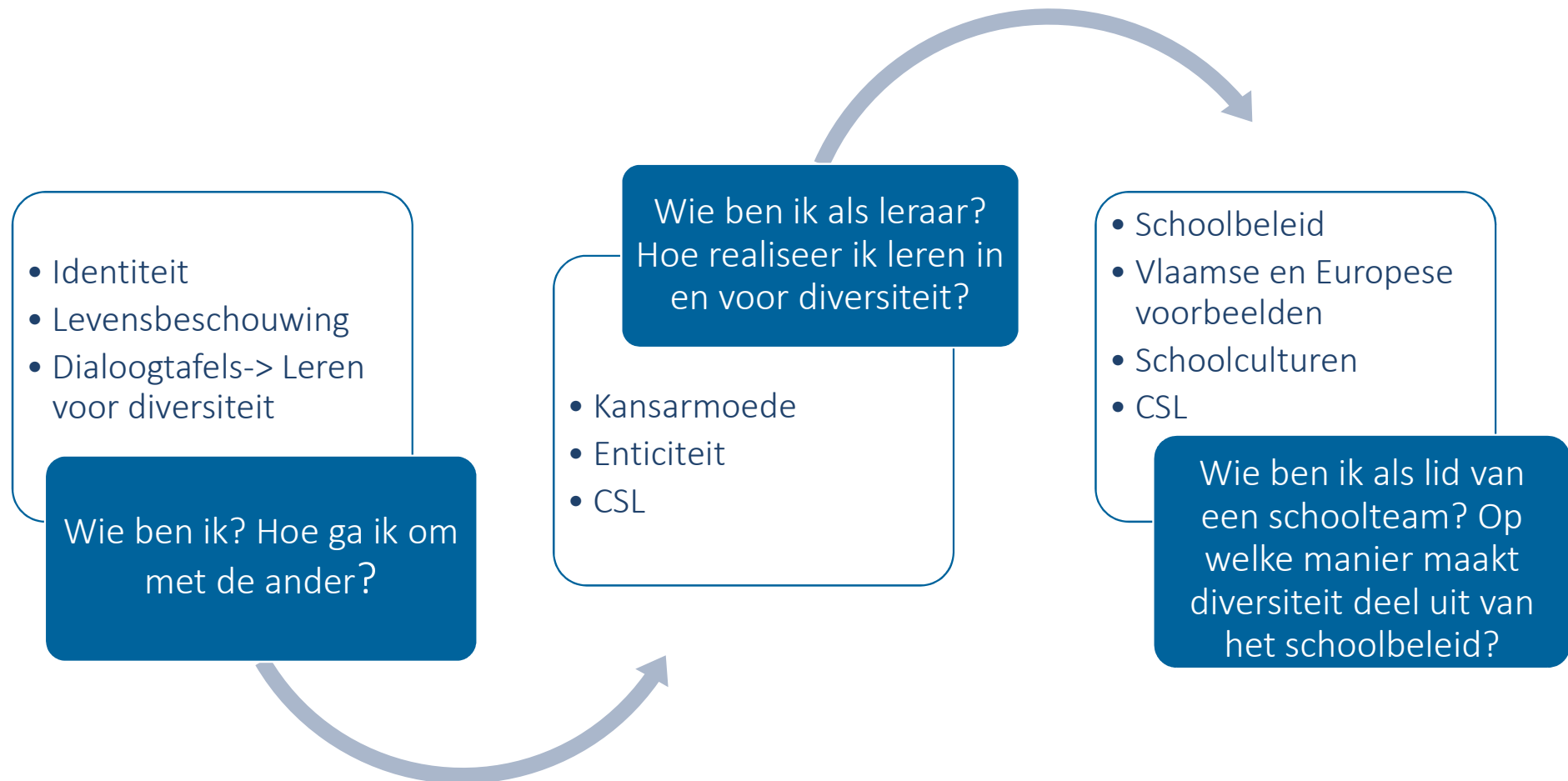
- In (vroegere) opleiding heel wat initiatieven maar weinig verankerd: bleef te weinig hangen, te weinig diepgang, soms nieuwe vooroordelen.

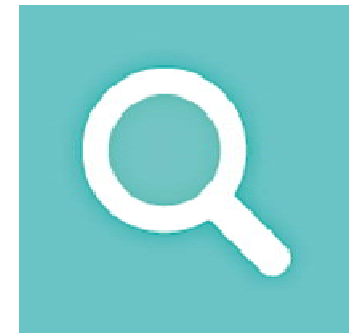
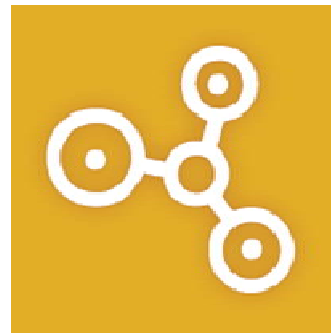
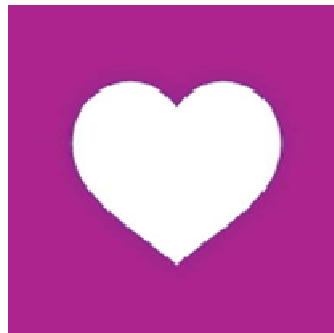
Leerlijn identiteit in
diversiteit
waarin **Community Service
Learning** verankerd is.

- ▶ Opstarten van community service learning

Leerlijn 'identiteit in diversiteit'

CSL en de visie van het studiegebied onderwijs Odisee

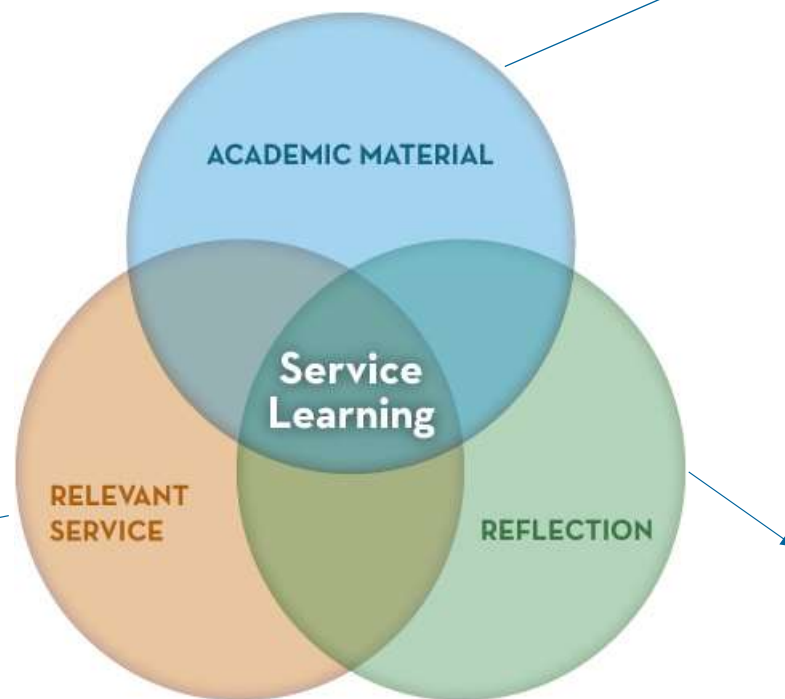
- ▶ Opstarten van community service learning

CSL in de lerarenopleiding

Theoretische kaders

Maatschappelijk Engagement

Individuele reflecties
Groepsreflecties

- ▶ Opstarten van community service learning

www.diva.be

► Opstarten van community service learning

Maatschappelijk engagement

- Waar?
 - Educatieve insteek
 - buiten de schoolmuren

EBALO Brussel	EBASO Sint-Niklaas
Ladder'op	Rodekruisopvangcentrum
Boekenbende aan Huis	De Springplank (Welzijnsschakel)
Foyer	VLOS (vluchtelingenondersteuning)
Globe Aroma	v.z.w. Akindo
Samenlevingsopbouw Anderlecht	v.z.w. Bonangana; v.z.w. Leerschakel
Cultureghem	v.z.w. Domo

Op welke manier ?

- Vandaag
Studenten van één opleiding.

- Toekomst
Studenten van verschillende opleidingen werken (samen) binnen
eenzelfde organisatie.

Maatschappelijk engagement

SERVICE

Beantwoordt aan **reële noden** van de
gemeenschap/doelgroep

Geïntegreerd in
het curriculum:
link naar het vak

Wederkerigheid in
relaties en **horizontale
solidariteit**
(basishouding)

Individuele reflectie

- VOOR
Individuele reflectie
- TIJDENS
Reflectievragen gekoppeld aan
basiscompetenties leren voor diversiteit
(www.diva.be)

Reflectievragen

VOOR

- De persoonlijke kijk t.a.v. diversiteit (en de ontwikkeling)
- Verwachtingen.
- Leerdoelen (eigenaarschap)
- Uitdagingen
- Waar kijk je tegenop? naar uit?
- Hoe is deze stageplaats wellicht anders dan de andere?

TIJDENS

- Diversiteit van je stageplaats.
- Wat is vreemd/ normaal?
- Samenwerken: met wie? vlot/moeilijk ?
Waarom?
- Wat geleerd - van wie ?
- Blik ouders/ kinderen/ medewerkers?
- Aanpassen: jijzelf of anderen?

feedback

Citaten uit reflectievideo's

- *“Het is niet één van de typische gezinnen die je daar verwacht. Ik had een kind verwacht dat niet graag leest, uit een compleet andere thuissituatie maar hij komt uit een gezin waarbij de mama wel Nederlands praat, de papa Frans. Het is een kind dat heel graag leest, ook de ouders doen elke avond moeite om met hem te lezen, dus het is helemaal niet zoals ik het verwacht had.”*
- *“Ik hoop dat ik liefde kan geven aan het kind en dat het kind kan beseffen dat er mensen zijn die hem willen helpen om een gewoon leven te hebben.”*

Groepsreflectie

TIJDENS

- Indien mogelijk op de stageplaats met de begeleiders van de organisaties.

TIJDENS en NA

- Groepsreflecties in lessen.
- Groepsreflecties in facebookgroep. Student als kritische vriend
- DEAL-model (kritisch incident).
- Eindreflectie in groep op de campus.
- Afrondend gesprek in de organisatie (2019-2020)

*Assessment as learning
(F. Dochy, 2018)*

*Sociale wenselijkheid:
espoused theory <->
theory in use. (D. Schön)*

DEAL

• DESCRIBE

- Omschrijf zo concreet en objectief mogelijk dit leerrijke moment.
- Wat heb je geleerd?
- Waar?
- Wanneer?
- Wie was er bij? Of door wie heb je het geleerd

EXAMINE

- Persoonlijke groei- academische kennis- maatschappelijk engagement

ARTICULATE LEARNING

- Waarom is het zo belangrijk dat je dit leerde?
- Hoe ga ik wat ik leerde gebruiken? Persoonlijk/professioneel?

Eerste mededelingen,

Ik zit nu halfweg mijn participatie bij VLOS. Deze week kreeg ik de kans om een gesprek bij te wonen tussen een vluchteling en de organisatie. De bedoeling van dit gesprek is om zo goed mogelijk de situatie van de vluchteling/asielaanvrager te analyseren en hem hier zo bij de juiste hulp aan te bieden. Ik was zo verrast dat VLOS niet enkel instaat voor de humanitaire zorgen waar ieder mens recht op heeft, maar ook dat deze organisatie zich inzet voor het kunnen behelpen van een asiel aanvraag to ons land. Dit was wel tot nu toe de belangrijkste gebeurtenis tijdens mijn vrijwilligers werk. Het heeft mij doen nadenken over het plakken van cijfers op mensen. "We mogen maar X aantal vluchtelingen in ons land opnemen" Uit deze ervaring is gebleken dat ieder verhaal anders is en elke vluchteling niet zomaar vlucht.

7 reacties Gezien door iedereen

 Vind ik leuk

 Reageren

  Vind je het langst een kant ook niet logisch dat er maar "X aantal vluchtelingen" in een bepaald land mogen?

Vind ik leuk · Beantwoorden · 39w

 Ik denk dat het belangrijk is om te weten wat 'het doel' is van de vluchteling. Vraagt deze asiel aan om hier een leven op te bouwen en te komen wonen? Of wil de vluchteling asiel om 'tijdelijk' hier te wonen zodat hij terug kan gaan wanneer zijn/haar land weer veilig is. In dat geval vind ik het niet meer dan normaal dat we die mensen helpen om tijdelijk veilig te zijn en verder te leven.

Beantwoorden · 39w

 , sterk punt! Ik ben ook van mening dat politieke vluchtelingen, die dus (meestal vanwege oorlog) niet veilig kunnen leven in hun thuisland, steeds aanvaard moeten worden.

Zomaar alle economische vluchtelingen toelaten daarentegen lijkt mij geen g... Meer weergeven

Opstarten van community service learning

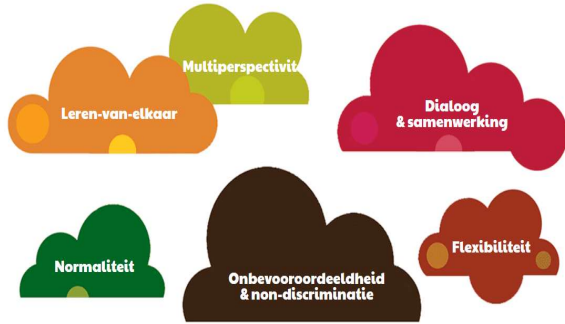
Leren Balo BXL

- Leervragen vanuit reflecties
- Artikels rond sociale kloof in onderwijs

Leren baso Sint-Niklaas

Stage Diversiteit (3 baso) als jaarvak.

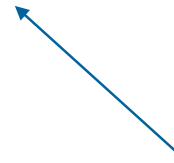
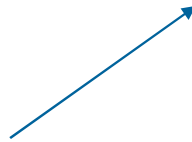

Persoonlijke doelstellingen

Gevaar van Backwash ...
“Elke evaluatie heeft impact op wat er geleerd wordt.”

Individuele reflecties en groepsreflecties

Stage Diversiteit (3 baso): 1e sem.
kansarmoede, meertaligheid en onderwijs, gelijke onderwijskansen segregatie, leren in en voor diversiteit

Identiteit in diversiteit (3 baso) : 2e sem.
duurzaamheid, ouderbetrokkenheid, brede school

▶ Opstarten van community service learning

Wat onthouden studenten?

“Mijn ouders waren zo ongerust over deze stage. Gelukkig konden we in groep naar Cultureghem gaan. Achteraf ben ik zo blij met deze stage, zo’n blikverruiming.”

“Ik merkte dat Jihad een heel slimme jongen is, ook al is het een Marokkaanse jongen.”

“We bezochten samen de tentoonstelling ‘Congo art works’. Ik leerde veel van de uitleg die zij gaven bij de schilderijen en de ervaringen over hun eigen land. Er was een vluchteling die nog steeds met een zekere woede zat, ik probeerde me in zijn plek te stellen om hem te begrijpen.”

“Lesgeven aan kansarme kinderen? Ik dacht dat ik nog nooit kansarme kinderen gezien had.”

“Wat me opvalt, is dat al mijn vooroordelen negatief geladen zijn en ik had die vooroordelen enkel door de naam van het kind te lezen.”

“Ondanks de vele problemen gebeuren er ook mooie dingen op het terrein, dingen die echt het verschil kunnen maken voor mensen en kinderen in kansarmoede.”

“Staat het negeren van een thuistaal op school, gelijk aan het afwijzen van de identiteit van een kind?”

Wat moeten wij meenemen?

Wat neem jij mee?

Literatuur

- Visietekst 'Community Service Learning'- SG Onderwijs Odisee
- www.kuleuven.be/onderwijs/sl
- Bringle, R., & Hatcher, J. (2000). Institutionalization of service learning in higher education. *The Journal of Higher Education*, 71:3, 273-290.
- Bringle, R.G., Hatcher, J.A. & J.G. Jones (eds.), *International Service Learning: Conceptual Frameworks and Research* (IUPUI Series on Service Learning Research 1), Virginia: Stylus Publishing, 2011, p. 4.
- Lenore M. Molee, M. H.-P. (2010). Assessing Learning in Service-Learning Courses. *Journal of Experiential education*, 239-257
- Cress, C., Collier, P., & Reitenauer, V. (2005). *Learning through service*. Sterling, VA: Stylus Publishing, LLC.
- Eyler, J., & Giles, D. (1999). *Where's the learning in service-learning?* San Francisco, CA: Jossey-Bass
- Bringle, R. (dec. 2016) *Service Learning: What, How, and Why*. Ppt presentatie studiedag community service-learning, student en maatschappij in verbinding, Antwerpen.
- <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/leren-door-maatschappelijk-engagement-in-de-lerarenopleiding-een-meerwaarde-voor-leraar-en>
- Hatcher, J.A., Bringle, R.G., "Reflection: Bridging the Gap between Service and Learning", *College Teaching* 45:4 (1997), pp. 153-158.
- Astin, A.W., Vogelgesang, L.J., Ikeda, E.K. & J.A. Yee, "How Service Learning Affects Students", *Higher Education* (paper 144), 2000.
- Howard, J. (ed.), *Praxis I: A Faculty Casebook on Community Service Learning*, Ann Arbor: OCSL Press, 1993.

- ▶ Opstarten van community service learning